

vol, no manca de tot fonament, però només un bri. En fonemes tan pròxims, basta una empena lleugera perquè es passi de l'un a l'altre, però l'empena, o sigui la contaminació, hi ha de ser. Ara, com més casos hi ha en condicions i evolució semblant, més fàcil és que el canvi es produeixi. I per això és prou típic d'admetre que tots hi col·laboressin més o menys. Amb altres crec que més aviat que interacció paronímica i sinonímica hi ha hagut un vague comerç de coexistència homonímica: ll. (DI)VERGERE (amb descendents romànics com el bearn. *debèrje*, *debèrje* 'pair'; val. S. *desbartxir-se* 'guerxar-se (la fusta dels arbres)' (Benicadell), men. *lleya envergida* 'guerxada, *alabeada*', eiv. *envergit* 'reinflada' «atascada la madera» (que pots ser no van amb *guerxo* com deia en E.T.C. II, 224 sinó amb DIVERGERE/VERGERE). — 7 En el que no crec que hàgim de pensar és en una causa àrabo-mossàrab per al canvi de *sp-* en *esbargir*, com sigui que tant en portuguès, com en català, aquests mots es troben al Nord de l'àrea arabitzada; en català, si no del tot, manquen en tot el balear i la gran majoria del valencià.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *espargida*, *espargidor*, *espargiment*, *espargivol*, *asperges*, *dar los asperges*, *aspergis*, *asperjar*, *aspersió*, *aspersori*, *espars*, *cobla esparsa*, *dispers*, *dispersar*, *dispersió*, *dispersiu*, *esparpallar*, *esparpillat*, *esparpallament*, *esparpillament*, *esparpillat*, *esbargir-se*, *esbargir*, *esbargida*, *esbargidor*, *esbargiment*, *esbarjo*, *esbarjós*.

Espàrgol, *espargolera*, *espariguera*, V. *espàrrec* *Espariment*, V. *esplandit* *Esparmar*, V. *espalmar* *Esparmentall*, V. *espantall* (POR) *Esparna*, V. *esparra* *Esparpall*, *esparpallar*, V. *espargir* *Esparpantall*, V. *espantall* (POR) *Esparpanyar*, V. *esparpallar* (ES-PARGIR) *Esparpell*, *esparpellada*, *esparpellar-se*, V. *parpella* *Esparpill* i *esparpillat* i degueren contribuir a formar-lo *esg(a)ripar*, amb *esclafir*, *glapir* i derivats en *-illar* d'aquests (ultra *renill*) *Esparpillar* 'escampar', 'espavilar', V. *espargir* *Esparpotar*, V. *espalpotar*

ESPARRA, 'portella d'un clos, d'una cleda', mot comarcal pirinenc, de comú origen amb oc. ant. *esparra*, fr. *esparre*, provinents del germ. SPARRA 'barra', 'biga' (alt i b-al. ant. *sparro*, avui *sparren*, neerl. mj. i angl. mj. *sparre*, esc. ant. *sparri*, id., al. *sperrin* 'barbar', 'enclosure'). □ 1.ª doc.: Cerdanya, 1914 (BDC II, 53); dues cites del DAG, que semblen ser de c. al S. XVIII; del nom del poblet de L'Esparra, a la Selva, ja n'hi ha documentació medieval; oc. *esparra*, ja c. al S. XIV (PSW III, 245).

L'he anotat per a la portella de tanca o cleda, a molts pobles de Cerdanya i Pallars Sobirà: Farrera (1933-4), Riu del Pendís, Vilallobent (1935), Bolquera; a la Vall de Querol (Porta) era tota una tanca de prat o closa, feta amb barres de pi i brocs d'avellaner, a Dorres era només la portella per tancar un prat,

girant al voltant del *gòlflu*, que també era vegetal o de fusta (1959); veg. encara Amades, *Voc. dels Pastors*, BDC XIX, 136. Hi ha variants un poc més alterades: *esparna* (amb l'evolució -RR- > -rn- que veiem en mots com *gavarna* < *gavarra*, cast. *cuérnago* = port. *córrego*, cat. *còrrec*, *TopHesp.* II, 191) que segons el *CostManc.* (I) i *AlcM* és 'barra-lleba', 'bernat', i aquest localitza a Palafrugell i StFeliu de G.¹ Un *esparna* sense definició figura rimant amb 5 mots en -arna en el *Torcimany* (§ 302.6).

D'altra banda a la Vall d'Assua diuen un *aspàrek* per una 'cleda de prat' (1963). Quant a Farrera de Pallars, al costat d'*esparra* 'cleda', hi ha *aspàrek* 'divisió feta en el corral per tenir-hi unes menes de bestiar separades de les altres'. Ara bé això a la Vall d'Àran es diu un *pàrek*, que és el tipus germ. PARRIK- (d'on el fr. *parc* i l'al. *pfercb*). En aquella variant el mot ha tingut algunes aplicacions tècniques fora dels Pirineus (*AlcM* *espàrrec*, § 4, naut. Bal., i teixits) i fins fora del català, si bé en castellà no en tinc altra documentació que la poc satisfactòria del *DACEsp.*: 'pal dret d'un envelat' [1843] i en eds. posteriors per a mines i altres oficis. Més que degut a una confusió amb *espàrrec* (planta) (com deia en el DCEC II, 386a), sembla que ací hi ha formació remuntant o paral·lela a la de PARRIK-, com suggerieix el que passa a Farrera.

El nostre mot té més desenrotllament del·là dels Pirineus. Oc. ant. *esparra* ja figura en una tarifa de Nîmes que sembla de c. al S. XIV; el *TdF* avui defineix (*esparro*): «pièce de bois qui lie ensemble les brancards d'une charrette», «traverse, échelon» i en gascó «échalas», Luixon *esparro* f. «barreau» (RLR XLVI, 512). Del derivat *esparron* i el verb *esparronat* n'hi ha més, però almenys aquell ja és dubtós que correspongui ací car alguns interpreten (el context és ambigu) «corde de paille» i també en català hem trobat *esparró* 'fibra per a sogues', que havíem pensat derivar d'ASPRE. Des del gascó l'àrea del mot s'estén al SO. per diversos parlars bascos: segons Azkue *esparru* «redil de ovejas con vallas de seto» a quatre pobles, i «cercado» en un de Biscaia i un de Guipúscoa; i, cap al N., el fr. ant. *esparre*, avui escrit *éparre* o, menys correctament, *épart*. De l'ètimon germànic es pot trobar més informació i bibliografia en Gamillscheg, *Rom-Germ.* I, 378, i RFE XIX, 234; REW, 8121. És important la relació amb una arrel, probablement preindoeuropea, que he establert a BARRA i DCEC (PARRA).

¹ En aquest i encara més en altres casos un té la impressió que l'abreviatura no s'ha entès bé i està per St. Feliu de Pallerols: ací també perquè el text que el DAG designa com «Pallarols» podria correspondre a aquell Sant Feliu, que és a la Selva com el poblet de L'Esparra, l'enyorada delícia de P. Bertrana.

Esparrabillar, V. *esparvillar* *Esparrac*, *esparracar*, -acat, V. *parrac* *Esparrafall*, encreuament d'*escarafall* (ESCLAFIR) amb *espletar* (§§ 6 i 5 d'*AlcM*) o *esparacar* *Esparrall*, V. *esparalló*